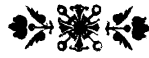
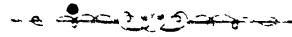

شرعی مدنیت
مدنیت شرعیہ ، ترقیات دینیہ

محرمی سلطان فاتح جامع شریفی درسعاملرندن
اسکلیلی
محمد عاطف

ہر حق صاحبہ مخصوص صدر .

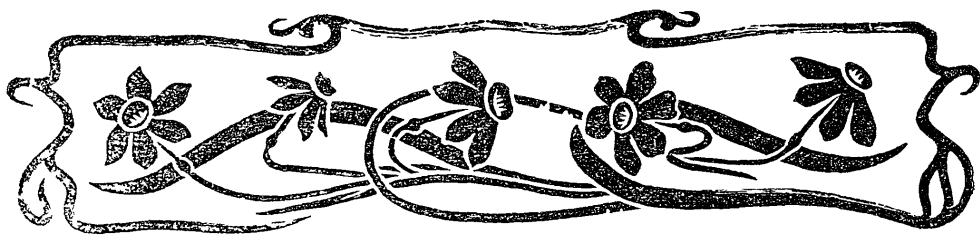
صاحبنک مہری بوخیال نسخہ نقلید اولوب جرث ایدنلر مسٹولدر

استانبول

مطبعۂ احمر کامل -- سلطان بایزیددہ چادر جیلر قیوسی

سنہ - ۱۳۲۹

مدنیت شرعیہ ، ترقیات دینیہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

الحمد لله رب العالمين والصلوات والسلام على سيدنا محمد وعلى آله
واسحابه اجمعين .

بورسالاہ بر مقدمہ . اوچ بحث ، برخاتمہ اوزرینہ مرتبدر .

[مقدمہ]

انسان طبعاً مدنیدر . یعنی هیچ بر شخص ایچون یالکزر باشنه
یشامق ممکن دکلدرد . چونکه هر فرد ادامۀ حیات خصوصندہ
مأکولات و مشروباتہ ، تأثیرات خارجیه دن وقایہ ایچون لباسہ ، یاز
وقیش ایچون مناسب مسکنہ ، حیوانات وحشیہ واعدانک مهاجمہ سندن
صیانت ایچون اسلحہ یہ محتاجدر . حالبوکہ اشیاء مذکورہ اساساً
وفطرۃً موجود اولمديغندن بالضرورہ هربری برنوع صنعت و عمل ایله
وجودہ کلیر . برانسان ایسه صنعتلرک جماعہ سنی تحصیل ایدوبده یشامق

ایچون محتاج اولدینی هر شیئی استحصال ایده بیلیمک ممکن دکدر . چونکه بوبابده شخص واحدك قدرت وطاقتی کافی کله میه جک اعمال کشریه و صنایع و فیرهیه احتیاج واردر . از جمله مابه الحیات اولان براوقه (اکمک) وجوده کتیرمک ایچون اولاً - حیوانات یتشدیرمک و صورت استعماللرینی اوکرنمک ، - ثانیاً دولکارلک ، ثالثاً تیمورجیلک و معدنجیلک ، رابعاً - چیفتجیلک ، خامساً چولخاجیلک ، ثادساً اکمکجیلک صنعتلرینی اوکرنوب بالفعل اجرا ایتمه لزوم و احتیاج واردر . بناءً علیه شخص واحد محتاج اولدینی هر شیئی تماماً حصوله کتیرمک شویله طورسون مابه الحیاتی اولان براوقه اکمکی بیله وجوده کتیرمکدن عاجزدر .

شو حالده هر انسان محتاج اولدینی هر شیئه نائل اولوب رفاه و سعادتله یشامق ایچون بنی نوعنک معاونتته مضطردر . چونکه افراد انسانیهدن هربری بوبابده لازم کلان شیلردن برینی وجوده کتیرمکله بالعموم انسانلرک اسباب معیشتی انتظام و سهولت اوزره حصوله کلش اولور . بناءً علیه حیات بشریه نک ادامه سی افراد بشرک منفرد و پراکنده بولنملریله ممکن اوله میه جغندن مدنیت و اجتماعه احتیاج واردر . مدنیت ایسه افراد انسانیه آره سنده مناسبات ، معاملات ، معاوضات جریانی ایجاب ایده جکی امر ضروریدر . حالبوکه انسانلر قوه عاقله ، قوه غضبیه ، قوه شهویه ناملریله اوچ قوت اوزره خلق اولنمشلردر . قوه عاقله انسانلری دائماً معرفت ، طاعت ، صلاح و کماله سوق ایلدیکندن بوکا نظراً آره لرنده فتنه ، فساد ، مقاتله ، منازعه ظلم و تعدی کبی احوال قبیحه حصوله کله من

ایسہدہ قوۂ غضبیہ و قوۂ شہویہ دفع مضرت و جلب منفعت کبی
اساسلرہ خادم بولندقلرندن بولرہ نظراً افراد انسانیه میانده فتنه ،
فساد ، ظلم و مقاتله کبی احوال و افعال مذمومہ نک حصوله کلمسی
محقق و قطعیدر .

بناءً علیہ اشبو ایکی قوتک مشروع اولیان شیلرہ تهاجنی دفع
ایدرك تأثیرلرینی منع و کسر ایدہ جک ، افراد بشریہ بی سوق ایلدکاری
فساد ، ظلم ، تعدی کبی احوال و افعال قبیحہ نک حصوله میدان
ویرمیہ جک . انسانلرک مدنیت و اجتماعلرینه مغل اولان حرکات
مذمومہ بی دفع ایله آنلرہ حریت کامله ویرہ جک ، مادی و معنوی ،
دنیوی و اخروی حقیقی نقصاندن اوج کماله ایصال ایلیہ جک افراد
انسانیه آرسندہ بر قانون عمومی اولمق لازمکلور . قانون مذکور انسانلرہ
علوم و معارف ، حریت ، عدالت ، مساوات ، اخوت طریقلرینی
و آرہ لرندہ وقوعه کله جک معاملات و معاوضاتک صورت اجراسنی
و جلب منفعت دفع مضرت یوللرینی و الخاصل منافع اخرویہ و مسائل
حیاتیہ بی صورت میکملہده بیان ایتلی در . بالعموم افراد انسانیه نک
مادی و معنوی ، دنیوی و اخروی کمالات و نقائص ، منافع و مضاری
نظر مطالعہ یه آلینورسه افراد بشریہ بی هرجهتدن اوج کمالاته ایصال
ایدہ جک و دائرۂ عدل و انصافدن خارج براقہ یه جق بر مکمل قانون
وجوده کتیرمک انسانلر ایچون ممکن دکادر . نته کم شیمدی یه قدرده
اویله بر قانون وجوده کتیرمه مشلردر . چونکه انسانلرک علم و مطا-
لعه لری بوکا کافی دکادر . بناءً علیہ قانون مذکور اولمش واوله جق
جزئیات و کلیاتی و افراد انسانیه دن هر برینک منافع و مضارینی ،

طبایع واستعدادی عالمی محیط اولان خلاق عالم تعالیٰ و تقدس حضرت تبری طرفندن وضع وتنظیم ایدلمش اولمق لازم کایر . ایشته بولزومدن دولاییدرکه : خالق تعالیٰ حضرت تبری پیغمبران عظام اقدیلرمن حضراتی وساطتیه محضا لطف ورحمتدن اوله رق صوک درجه عدل وانصاف اوزره مبتنی وبتون سعادت دنیویہ و اخرویہ بی متضمن قوانین مخصوصه ارسال بیورمشلردر . قوانین سبجانیکن اساسی حضرت آدمده تمهد وتمکن ایلیوب عادات وسنن الہیہ اقتضا سنجہ تدریجاً تکمیل ایدہ ایدہ کمالده نہایت درجه یه بالغ وواصل اولدینی حالدہ فخر عالم سیدنا (حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم) اقدمن واسطه سیلہ بالعموم انسانلره ارسال بیورلمشدر . طرف سبجانیکن عموم انسانلره ارسال بیوریلن قانون عمومی « قرآن کریم و کتاب اللہ » در .

قرآن کریم علوم ، معارف ، عدالت ، استقامت ، مشورت ، مساوات ، صنعت ، تجارت ، زراعت ، جهاد و مجرملره مجازات ایله امر ایدہ رک انسانلرک مادی و دنیوی سعادت و تکمیلرینی بیان بیوریور .

قرآن مبین صانع تعالیٰ حضرت تیرینک ذات الوهیتی وصفات جلیله لرینی معرفت وافاضه بیورمش اولدینی جود وعطا مقابلنده تشکر وطاعت و پیغمبران عظام حضراتنک جمله سنی وعالم آخرتی تصدیق واقرار ایلمک خصوصلرینی امر ایدہ رکده انسانلرک معنوی و اخروی سعادت و تکمیلرینی بیان ایلیور .

قرآن مجید : اسلاملرک آره سنده ارتباط تام بولمق ایچون